

DE KINDERKENS GEOPENBAARD

C. M. v. d. Berg-Akkerman

't Is ver in de namiddag. De schemer maakt alle dingen grauw in de kamer, behalve in de ene hoek, waar een smaakvol schemerlampje, binnen beperkte ruimte, licht geeft.

In dat hoekje zit een jonge vrouw, het hoofd gebogen over de bezige handen. De blond-gekroesde haren, verlicht als een aureool, geven een vriendelijk effect tegen de donkere achtergrond.

Binnen de lichtkring op de grond zit een kleine jongen, van omstreeks vijf jaar. Hij speelt met een auto, maar het is duidelijk te zien dat z'n gedachten daar niet bij zijn.

Hij is nog maar pas thuis van school; de dagen zijn kort, het gaat tegen Kerstmis. Brammetje neuriet een telkens terugkerend wijsje van een versje, dat hij een dezer dagen op school heeft geleerd. Telkens is het net of hij niet verder kan en dan begint hij weer opnieuw, zoekend en speurend binnen z'n kleine gedachtenkring, naar de volgende regel, die zo moeilijk is te onthouden!

Opeens licht hij vragend het hoofd, mamma zal het misschien weten.

„Mamma, ken u dat versje, van de starrekringen in 't firmament?”

„Wat voor versje, kind?”

„Dat de juffrouw leert, voor 't Kerstfeest.”

„Nee, moes kent het geloof ik niet, zing het maar es, dan kan ik het horen.”

Maar Brammetjes geheugen laat hem blijkbaar in de steek, hij weet niet te beginnen.

Mevrouw van Dalen schudt haar hoofd. Onzin ook om zulke jonge kinderen van die moeilijke versjes te leren!

„Morgen kun je 't wel zingen, dan weet je het wel weer,” zegt ze bemoedigend.

Maar Brammetje houdt halsstarrig vol: „Mammie kent 't wel, de

juffrouw zegt het en Brammie kent het ook, hoor maar nou!"
De voetjes trappelen van ongeduld, de rimpel boven het kind z'n neus wordt zo mogelijk nog groter.

„Laten we liever van 't kipje zingen," zegt mevrouw van Dalen vrolijk. Zelf zet ze al in, dan zal 't kind wel gehoorzaam meezingen en niet meer aan dat andere denken, meent ze.

Maar hoe heeft ze het mis. Brammetje is opgesprongen, hij grijpt moeders arm beet en dwingt haar te zwijgen.

„Ikke zingen, ikke, ikke zingen, van 't firmament," stampvoet hij gillend. Z'n mamma zwijgt: „Ga je gang maar jongen," zegt ze kalm. Brammie gaat weer gemoedelijk op de grond zitten, een speeldingetje achteloos in z'n dikke knuistjes.

Dromerig tuurt hij naar de schemerdonkere buitenwereld, maar z'n gedachten werken. Vanuit z'n herinnering komt het met brokstukken naar boven. Dan zingt hij ontroerend naef en bewogen, in z'n gebroken kindertaaltje, van het Kerstwonder.

Herders, hoe, ontwaakt gij niet?
Schouwt in 't ronde wat geschiedt!
Hooft, een stem van hemellingen,
Klonk door lucht en starrenkringen.
Gloria,
O, wat wonder werd dees nacht
Hier op aarde wel volbracht?
Ziet, de glans van 't firmament
Maakt iets heiligs ons bekend.

Brammetje is z'n mamma vergeten. Dromerig blijft hij de laatste regels zingen, twee, drie malen achtereen.

Mevrouw van Dalen irriteert het. Hoe in vredesnaam komt zo'n juffrouw van een kleuterschool er bij, de kinderen dit versje te leren. Ze begrijpen er immers niet van.

Ze had het kind naar een Christelijke school gedaan, omdat die het dichtst bij was. Maar alle daden hebben hun consequenties, dat hoorde je nu maar weer.

Daan, haar man, kon om zulke dingen lachen: „We hebben tegenwoor-

dig een klein zendelingetje in huis," kon hij spottend zeggen, „we worden van de ochtend tot de avond bewerkt.”

Ja, het kind kon de gekste vragen stellen. Laatst zei hij: „Mamma, de juffrouw bidt voor zieke kindertjes, dan worden ze beter! Waarom bidt u niet als Brammie ziek is?”

Bidden! Ze kon zich niet meer herinneren, wanneer ze dat voor 't laatst gedaan had. Je probeerde zo goed mogelijk te leven, je gaf ieder het zijne en dan wist je, dat daar bij de christenen ook nog genoeg aan mankeerde. Nou, als je hun leven als maatstaf nam, werd je heus niet geprikkeld om naar de kerk te gaan!

„Kom Brammetje, zing nog es van de kikker, dat vindt mammie zo leuk! Rik kik kik, wat ben ik in m'n schik,” zette ze zelf op goed geluk in.

Brammetje knikte zonder enthousiasme, hij zong gelaten mee, om later ongemerkt weer te belanden bij de starrenkringen en het gloria. Zij piekerde over gezelligheid om die twee feestdagen te vullen.

Een goed kerstdiner en es een keer uitgaan in avondtoilet, het gaf zorgen. Zorgen van materiële aard, die moesten worden opgelost. Het was een dure tijd, ze moest met overleg te werk gaan. Met deze problemen vulde zij haar uren en ze vond ze welbested.

Op een middag drentelde zij naar de bloemenmarkt. Ze wou wat hulst hebben en een kerstboompje voor het kind. De kamer moest ze bovendien versieren met sparregroen, iedereen deed het, het hoorde er nu eenmaal bij. Als ze de inkopen had gedaan, kon ze net voordat de school uitging weer thuis zijn. 't Was druk op de markt, vooral bij de kerstbomen.

Ze zocht een aardig boompje uit, dat in de loop van de middag thuisbezorgd zou worden, evenals de losse takken sparregroen. Met een bos hulst onder haar armen wandelde ze terug naar huis.

Nauwelijks was ze binnen, of er klonken vlugge voetstapjes op het grint.

„Mammie!” schalde Brammetjes stem door de brievenbus.

„Ha jongen, ben je daar al?” groette zo vrolijk, „kom es kijken, wat moeder gekocht heeft!”

Maar Brammetje luisterde niet, hij hield z'n handjes achter op z'n rug en zei met tintelende, blije ogen: „Ik heb wat voor mamma!”

„Ja? Heb je weer wat voor me gemaakt bij de juffrouw?” deed ze verbaasd.

„Nee, niet gemaakt, 't is een brief, u mag raden, maar wat erop staat zeg ik niet, weet u het al?”

De heerlijke inconsequentie van het kind vertederde haar. Ze keek de jongen aan, raadde, raadde nog eens, tot groot vermaak van beiden.

„Mis hoor, u raadt het tòch niet! 't Is een brief van de juffrouw voor 't Kerstfeest. U mag komen en pa, alle vaders en moeders, fijn hè?” jubelde Brammetje verrukt: „Ben u nou niet blij?”

„Of mamma blij is,” speelde ze komedie, terwijl ze vluchtig haar ogen over de uitnodiging liet gaan. Dat ontbrak er nog maar aan! spotte ze ironisch. Ze ontdeed de jongen van z'n jas en muts, gaf hem een snoepje, voordat hij erom gevraagd had. Babbelend Brammetje was tevreden, hij zocht wat speelgoed op en vermaakte zich daarmee in z'n eigen hoekje.

Mevrouw van Dalen wijdde al haar aandacht aan haar laatste in-kopen. Ze schikte met zorg de hulst met z'n felrode bessen, in een oude tinnen kan; later kon ze er nog wel wat takjes afknippen voor tafelversiering.

Later . . . ze dacht aan het kerstdiner, vier gasten zou ze vragen, het moest een gezellige boel worden!

De uitnodiging voor 't schoolkerstfeest was vergeten!

Brammetje zou echter wel zorgen dat ze er kwam!

Vanmiddag was het feest.

Brammetje huppelde met kleine pasjes naast zijn moeder voort; het was heerlijk, dat mammië meeging!

Het kleuteronderwijzeresje stapte dadelijk spontaan op hen toe: „Zo, is daar onze Brammie, met z'n mamma?” zei ze vriendelijk, hen met een handdruk verwelkomend.

Brammetje knikte sprakeloos, hoe wist de juffrouw het direct! Hij stapte resoluut naar de bank, tot groot vermaak van z'n moeder.

„U wilt zeker graag een beetje dicht bij hem zitten?” vroeg het onderwijzeresje glimlachend, „dan kunt u het beste aan deze kant gaan zitten.” Ze wees naar de beste plaats, trok zich toen weer terug tot voor aan de klas.

Mevrouw van Dalen keek hooghartig rond, 't was of ze voelde dat er over haar werd gepraat. Haar opvallende verschijning trok dan ook meer dan de gewone belangstelling. Ze schepte er echter behagen in, haar ogen onverschillig te laten gaan over de andere moeders. Ze kwam hier voor Brammie, en verder basta!

't Lokaal was aardig versierd, leuk was het te zien hoe verschillende kinderen hierop reageerden. Met kleurtjes van emotie en ogen groot van bewondering voor al het schitterende moois en de kaarsjes, wachtten ze tot de juffrouw zou beginnen.

Juffrouw de Reuver kende haar taak als geen ander. Ze was steeds in de weer, had hier een vriendelijk, daar een bemoedigend woord. Dit waren de kleine plichten, straks stond ze voor haar grote taak. Dan moest ze vertellen, evangeliseren in de meest simpele vorm.

Vertellen van Jezus in de kribbe van Bethlehem . . . van Jezus, de Zaligmaker, Die arm werd om ons rijk te maken!

Ze hoopte, dat ze het zo vertellen kon, dat de kinderen het nooit meer zouden vergeten. Op dit kleuterschooltje gingen vogels van diverse pluimage, je had er als Christen een taak!

Fijn voelde ze de verantwoordelijkheid aan, wist toch tenslotte de zegen in Gods hand.

Rustig ging ze voor de klas staan; de kinderogen vestigden zich verwachtend op haar. Ze deed een paar aardige vragen, had de kleuters al dadelijk hierdoor „gevangen”.

Ze opende met een eenvoudig gebed, liet toen de kinderen zingen. Voor dat ze ging vertellen, werden de gordijnen dichtgeschoven en de kaarsjes aangestoken.

Ademloos keken de kleuters toe, een paar gingen in de bank staan. „Juf, juf, mooi hè, al die lichies!” juichte er een vrijmoedig en toen er een kaarsje niet wilde branden, omdat het katoentje wat klein bleek te zijn, riep een ander brutaaltje: „hij doet het lekker niet!”

De moeders glimlachten, het joch liet zich verlegen in de bank zakken. Eindelijk brandden alle kaarsjes.

„Hoe vinden jullie dat nu allemaal?” vroeg de juffrouw.

„Mooi juffrouw! Prachtig! Fijn!” riepen de kinderen in koor.

„Dat dacht ik wel. Nu mogen jullie een hele poos naar al dat moois kijken en dan gaat de juffrouw vertellen.”

De kinderen schikten zich tot luisteren, de juffrouw kón immers zo prachtig vertellen! Op het schoolbord had de juffrouw, heel primitief, een stal getekend. Daarin stond het kribje met het kindje Jezus en Jozef en Maria ernaast. Er omheen lagen wat dieren en boven de stal prijkte een gouden ster.

Met de grootste eenvoud en klaarheid legde juffrouw de Reuver de kinderen de Kerstgeschiedenis uit.

Een heel jonge moeder, die op reis moet met haar man, omdat de koning het beveelt en die dan op die reis een klein kindje krijgt, dat geboren wordt in een stal, omdat er nergens anders een plaatsje meer open was, waar die vermoeide mensen konden slapen. En het meest boeiende slot, van de open hemel, met de zingende engelen, die de herders de blijde boodschap brengen: Ere zij God in de hoogste hemelen en Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!

Toen 't uit was, ontspanden de kinderen zich met een zucht: wat was dat mooi. De juffrouw deed dadelijk wat vrije oefeningen met hen, ze klaptten vrolijk in hun handen.

Brammetje keek telkens steeds naar z'n mamma. Zag en hoorde ze alles wel? Mevrouw van Dalen knikte tegen het kind, ze was immers voor hem gekomen. Jawel, ze wàs voor Brammetje gekomen, misschien als de onverschilligste! Vreemd genoeg was er echter in haar binnenste iets gebeurd, dat niets met Brammetje te maken had. Ze vocht tegen een diepe ontroering. Hoe het kwam wist ze niet. Was het door het aangrijpende kinderlied dat de kleuters nu zongen?

Of was het een gevolg van de eenvoudige Kerstvertelling van de juffrouw? Was het dan toch geen legendarisch verhaal, zoals ze altijd spottend beweerde?

Ze herinnerde zich plotseling haar jeugd: Vader voor het orgel, zij er naast; zingen moest ze, Kerstversjes van de Heilige Nacht! Hoe hield ze daar van! Toen ja, later niet meer. Hoe was dat zo veranderd? Ach, vader was jong gestorven, moeder bleef alleen met een hoop zorgen. Zij ontliep maar al te graag het ouderlijk huis, kwam onder andere invloed. Spotten had ze geleerd, spotten met wat heilig was. Dat deed haar man ook! Ze waren nou eenmaal niet Christelijk

Wie of wat had die harde schaal van onverschilligheid bij haar gebroken? Gebroken wàs het, haar innerlijk lag overhoop. Ze verstond

ternauwernood wat de kinderen zongen, staarde met omfloerste ogen in een knetterend kaarsvlammetje.

Juffrouw de Reuver ging haar gang, onbewust van wat haar woorden in een mensenhart hadden teweeggebracht!

Nu gaan we nog een versje zingen, dat moeder ook mag meezingen.
„Stille nacht, heilige nacht, kinderen.” Ze tikte met haar liniaal op een bank en gaf de toon aan.

Gedreven door een innerlijke behoefte, zong Brammie's mamma mee. Het kind knikte opgetogen, toen hij het zag: moeder, die op zijn schooltje meezong; het was prachtig!

Cynische gedachten vergezelden de eenvoudige woorden.

Nooit vergeten? spotte een stem in haar binnenste.

„Miljoenen eens zaligen zal” zongen haar lippen.

Geloof je het toch, geloof je 't?

Och wat, ze deed het toch voor Brammie, voor Brammie?

Ze zweeg onthutst, bleef met open mond zitten luisteren.

„Ook voor mij hebt Ge Uw rijkdom ontzegd”

Voor haar? Kon zij dat zeggen?

Haar innerlijke verwarring werd steeds groter. Onder de rouge voelde ze hoe het bloed haar naar de wangen steeg. Ze vermande zich, was niet voor niets vrouw van de wereld.

Met een hautain gebaar herstelde ze zich, rechte haar rug en hardde haar ogen, fijntjes spotte een duivelse stem binnen in haar:

„Miljoenen! Dat handje vol Christenen soms? Waar zag je 's zondags de meeste mensen, in de kerk of op het voetbalveld?”

Miljoenen!

Ze kòn die gedachten niet loslaten, nu eens spottend, dan weer vertederd zat ze ermee.

Ze wist niet, dat Jezus aan haar hart klopte, langdurig en dringend.

„Zie, ik sta aan de deur en ik klop: indien iemand Mijne stem zal horen en de deur open doen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem Avondmaal houden, en hij met Mij”

Ze begreep er niets van, werd onrustig, verlangde naar het eind.

Ze was als een van de eersten weer buiten met het kind.

Brammetje, blij met de geschenken, die hij zelf gemaakt had, babbelde honderd uit.

„Vond mammié het ook fijn op het Kerstfeest?” vroeg hij naïef.
„Ja, reuze, hoor jongen!” bevestigde ze met een raadselachtig lachje.
De deur die even op een kier had gestaan, was weer gesloten.
Maar Jezus, de geboren Heiland, laat het niet bij één keer kloppen.